

ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหาร
สถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว

THE STUDENT'S EXPECTATION OF TOWARDS THE LEADERSHIP OF
ADMINISTRATORS OF LARGE SCHOOL IN PATHUM THANI
AND SAKAE0 PROVINCES

ประพันธ์พงษ์ ชิมพงษ์^{1*} และเจษฎา ความคุ่นเคย¹
Praphunphong Chinnaphong^{1*} and Jessada Kwamkhunkoei¹

Received : 18 July 2023

Revised : 15 January 2024

Accepted : 29 January 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว และ 2) เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับช่วงชั้นของนักเรียน และจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่ โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารจากตัวอย่างนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า มีความเชื่อมั่น 0.76 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และ 2) คาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับช่วงชั้นของนักเรียน และจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่ พบว่า นักเรียนที่มีเพศหรือจังหวัดที่ศึกษาอยู่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ต่างกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: ความคาดหวังของนักเรียน / ภาวะการนำของผู้บริหาร / สถานศึกษาขนาดใหญ่

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹ Faculty of Management Sciences, Valaya Alongkorn University under the Royal Patronage
Pathum Thani Province

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: praphunphong@vru.ac.th

ABSTRACT

This research aims to 1) investigate the students' expectations towards the leadership of school administrators in large-sized educational institutions. 2) compare the levels of the student's expectation towards the leadership of school administrators in large-sized educational institutions in Pathum Thani and Sa Kaeo provinces, categorized by gender, grade levels, and the province where the students study. The data was collected from 400 high school students in large-sized schools in Pathum Thani and Sa Kaeo provinces, using multi stage sampling. Percentage, mean, standard deviation, and t-test were used as the statistics for data analysis. The findings of the research indicate that: 1) The overall of students' expectation towards the leadership of school administrators in large-sized educational institutions in both Pathum Thani and Sa Kaeo provinces is at the high level. 2) The levels of student's expectation towards the leadership of school administrators in large-sized educational institutions in Pathum Thani and Sa Kaeo provinces are significantly different based on gender and the province where the students study. However, there were no differences of the students' expectation based on students' grade levels at the significance level of .05.

Keywords: Students' expectations towards the leadership / Leadership of school administrators / Large school administrators

บทนำ

การศึกษาถือเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพต่อสังคม เพราะการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะทางปัญญา ความรู้ ความคิด และคุณธรรมของบุคคล สร้างภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา การศึกษาจะช่วยให้บุคคลมีความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมตลอดชีวิต มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งเร้าทางสื่อสังคมออนไลน์ตลอดจนความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการใช้ภาวะการนำในการขับเคลื่อนจัดการศึกษา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอดและกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถทรัพยากรมนุษย์เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ประกอบกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการศึกษา

มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาของประเทศ เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีการพัฒนาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นนโยบายที่สำคัญที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการในการบริหารการศึกษาของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยได้พยายามพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณสมบัติของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ที่จะพัฒนาองค์กรให้มีความเป็นเลิศทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เท่าเทียมกับประเทศอื่นที่มีความเป็นเลิศด้านการศึกษา (สมจิตร เจริญกร, 2561) รวมถึงจัดให้โครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้อี้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค โดยกำหนดในแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580) นอกจากนี้ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เพราะโรงเรียนไม่ใช่เป็นเพียงสถานที่เตรียมอนาคตให้เด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่ที่นักเรียน ครูและผู้บริหารได้อยู่ร่วมกัน เติบโตในสายงานและพัฒนางานไปร่วมกัน กล่าวคือการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรโดยทั่วไปจะพุ่งเป้าไปที่ผู้บริหารเป็นอันดับแรกและประสิทธิภาพของผู้ร่วมงานเป็นอันดับรองลงมา เพราะตำแหน่งผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่รับผิดชอบในการกำหนดเป้าประสงค์องค์กร การริเริ่มทำงานใหม่ ๆ การวางแผน งานการพัฒนาประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ตลอดจนการปรับปรุงงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ เพราะการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยนำกฎระเบียบ เกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดมาดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดำเนินการตามแนวทาง เป้าประสงค์และจุดประสงค์ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด มีการบริหารและการตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ บริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารทั่วไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยถูกต้องโปร่งใสและสามารถให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนบุคลากรและนักเรียนเป็นจำนวนมาก อาจมีปัญหาด้านการนำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อการนำพาองค์กรไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพได้

เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติที่สะท้อนถึงสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทย และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน โดยการปรับปรุงและพัฒนาภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่ในสองจังหวัดดังกล่าว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีที่ตั้งหลักในการให้บริการการศึกษา อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับช่วงชั้นของนักเรียน และจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 13 โรงเรียน และสระแก้ว จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 44,593 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2564) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว, 2564) และกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการนำจำนวนประชากรไปเทียบในตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรฤทธิ เอกกะกุล, 2543) ที่ความเชื่อมั่น 0.05 และมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 13 แห่ง และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 3 แห่ง ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเลือกสอบถามนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 2) ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 3) ข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อมูลแบบอิสระโดยการเขียนแบบพรรณนา

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เป็นการตรวจสอบเครื่องมือว่ามีความครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และ 2) การทดสอบความเชื่อมั่น คือการนำเอาแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองเก็บข้อมูลกับตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสระบุรีเพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ได้ความเชื่อมั่น 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ข้อมูลแบบitudinal ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ 2) ข้อมูลแบบปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 - กันยายน 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและสถิติอนุมาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ทำการแจกแจงความถี่แล้วสรุปออกมาเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว โดยใช้สถิติอนุมานในการเปรียบเทียบตัวแปร ได้แก่ ค่าที (Independent Sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน พบว่า 1) ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.80 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 66.00 และ 2) ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในจังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.20 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 66.20

2. ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 1 ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว โดยรวมทุกด้าน

ภาวะการนำ	จังหวัด						รวม		
	ปทุมธานี			สระแก้ว					
	M	S.D.	ระดับความคาดหวัง	M	S.D.	ระดับความคาดหวัง	M	S.D.	ระดับความคาดหวัง
1. ด้านการชี้แนะ	2.93	1.12	ปานกลาง	3.87	0.60	มาก	3.13	1.19	มาก
2. ด้านการสร้าง ความสอดคล้อง ไปในทาง เดียวกัน	2.89	1.17	ปานกลาง	3.94	0.60	มาก	3.12	1.23	มาก
3. ด้านการ กระจายอำนาจ การตัดสินใจ	2.96	1.21	ปานกลาง	3.93	0.69	มาก	3.09	1.11	มาก
4. ด้านการเป็น แบบอย่างที่ดี	2.93	1.23	ปานกลาง	3.98	0.72	มาก	3.07	1.16	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	2.93	1.15	ปานกลาง	3.94	0.61	มาก	3.11	1.14	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($M = 3.11, S.D. = 1.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการชี้แนะ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.13, S.D. = 1.19$) รองลงมาคือ ด้านการสร้าง ความสอดคล้องไปในทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ($M = 3.12, S.D. = 1.23$) ด้านการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.09, S.D. = 1.11$) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก ($M = 3.07, S.D. = 1.16$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามเพศ ระดับช่วงชั้นการศึกษา และจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่ โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่า Independent-Sample t-test การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ที่เป็นอิสระต่อกันแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามเพศ

ภาวะการนำ	เพศ						t	P
	ชาย			หญิง				
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการชี้แนะ	2.60	2.60	น้อย	3.17	3.17	ปานกลาง	1.11	0.00*
2. ด้านการสร้างควม สอดคล้องไปในทางเดียวกัน	3.16	1.03	ปานกลาง	3.02	1.24	ปานกลาง	1.24	0.00*
3. ด้านการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ	3.19	1.10	ปานกลาง	3.10	1.25	ปานกลาง	0.76	0.00*
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	3.11	1.16	ปานกลาง	3.12	1.28	ปานกลาง	-0.00	0.02*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.01	1.47	ปานกลาง	3.10	1.73	ปานกลาง	0.77	0.00*

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศชายกับเพศหญิง มีความคาดหวังต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ ในทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามสถานภาพ (ระดับช่วงชั้น)

ภาวะการนำ	ระดับช่วงชั้น						t	P
	มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย				
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการชี้แนะ	2.90	2.90	ปานกลาง	2.96	2.96	ปานกลาง	2.80	0.36
2. ด้านการสร้างควม สอดคล้องไปในทางเดียวกัน	3.34	1.09	ปานกลาง	2.94	1.18	ปานกลาง	3.35	0.13
3. ด้านการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ	3.40	1.14	ปานกลาง	2.99	1.20	ปานกลาง	3.28	0.35
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	3.38	1.22	ปานกลาง	2.98	1.21	ปานกลาง	3.07	0.90
ค่าเฉลี่ยรวม	3.25	1.58	ปานกลาง	2.96	1.63	ปานกลาง	3.12	0.43

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับช่วงชั้นของนักเรียนระหว่าง มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่

ภาวะการนำ	จังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่						t	P
	ปทุมธานี			สระแก้ว				
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการชี้แนะ	2.93	1.12	ปานกลาง	3.87	0.60	มาก	9.91	0.00*
2. ด้านการสร้างควม สอดคล้องไปในทางเดียวกัน	2.89	1.17	ปานกลาง	3.92	0.61	มาก	10.65	0.00*
3. ด้านการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ	2.96	1.21	ปานกลาง	3.93	0.69	มาก	9.21	0.00*
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	2.93	1.23	ปานกลาง	3.98	0.72	มาก	9.22	0.00*
ค่าเฉลี่ยรวม	2.92	1.18	ปานกลาง	3.92	0.65	มาก	9.74	0.00*

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในจังหวัด ต่างกัน มีความคาดหวังต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วมีความคาดหวังต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในจังหวัดปทุมธานี

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว มีผลการวิจัยและประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

ระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการชี้แนะ ด้านการสร้างควมสอดคล้องไปในทางเดียวกัน ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความคาดหวังต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ก่อให้เกิดการพัฒนา และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่าง ๆ มายังนักเรียน ดังที่ Steer (1997) กล่าวไว้ว่า องค์กรจะมีประสิทธิผลสูงได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดีและความสามารถในการจัดการ และดังที่ Hoy & Miskel (2001) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของควมมีประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำสูง โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียน และกำหนดความคาดหวังในความสำเร็จของนักเรียนไว้ในระดับสูง มีการประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีความสม่ำเสมอ มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับโชคชัย ขุนศรี จำนง วงษ์ชาวม และชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2554) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผล

ต่อคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ การเชื่อว่าโรงเรียนมีไว้เพื่อเป็นสถานที่ การเรียนรู้ การเป็นนักสื่อสารและเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิผล การมีพฤติกรรมเชิงรุก การให้คุณค่าต่อ ทรัพยากรมนุษย์ การเป็นผู้ที่กล้าเสี่ยง และการมีวิสัยทัศน์สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ของคุณภาพของโรงเรียนได้ร้อยละ 85.80 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อคุณภาพของโรงเรียนในระดับสูง ดังนั้นหากต้องการให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพ ในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้บริหารต้องมีทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะส่งเสริมให้คุณภาพของโรงเรียนได้ เพิ่มมากขึ้น และยังสอดคล้องกับธรรมรัตน์ บุปผาชาติ มิตรภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2565) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า ประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ ในการตัดสินว่าการบริหารงานสถานศึกษาสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานในสถานศึกษาโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหาร สถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระแก้ว ในด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการชี้แนะ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ควรสร้างระบบการชี้แนะ และสร้างสภาพแวดล้อม การปฏิบัติงานตาม กฎหมายและการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการกำกับดูแลองค์กร ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อภาวะการนำของผู้บริหาร สถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันตามเพศ และจังหวัดที่นักเรียนศึกษาอยู่ ดังนั้นในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารควรพิจารณาถึงความแตกต่าง โดยการสอบถามความต้องการและความคาดหวัง ของนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาออกแบบกลยุทธ์การนำองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางกำหนดกลยุทธ์การนำองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่เพื่อ ยกระดับภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ
2. ศึกษาความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาขนาดใหญ่เพื่อนำมากำหนด แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- โชคชัย ขุนศรี จำนง วงษ์ชาวม และชาญวิทย์ หาญรินทร์. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. 1(1): 71-77.
- ธรรมรัตน์ บุปผาชาติ มิตรภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 10(40): 198-206.
- ธีรวุฒิ เอกกฤษฎ. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมจิตร เจริญกร. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์กร. **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 3(2): 1-16.
- สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา**. เอกสารประกอบการประชุมขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่การศึกษา. 11-13 พฤษภาคม 2559 โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีที จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2564). **ข้อมูลพื้นฐาน**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/ssps4.go.th/ssps4main/profile/oc>. (2565, 25 มีนาคม).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. (2564). **ข้อมูลพื้นฐาน**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://spm-sk.go.th/>. (2565, 25 มีนาคม).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. [ออนไลน์], <http://library.nhrc.or.th/ULIB/dublin.php?ID=9265>. (2565, 20 มีนาคม).
- Hoy, W. K & Miskel. C. G. (2001). **Educational Administration: Theory Research and Practice**. (4th ed). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.
- Steers, R. M. (1977). **Motivation and Work Behavior**. New York: McGraw-Hill.
-